

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. I. Nullum est peccatum, quod de facto per Pœnitentiam non possit
deleri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](#)

SECTIO QVINTA.

De Efficacia Pœnitentia ad remittendum peccatum mortale.

1.
Pœnitentia
quovis tem-
pore fuit u-
tilis ad im-
perandam
remissionem
peccatorum
mortaliuum.

Probatur ex
Script. Eze-
zech. 18.

Pœnitentia, veluti quovis tempore fuit necessaria ad imperrandam remissionem peccatorum mortaliuum, ita quovis tempore fuit utilis ad imperrandam remissionem peccatorum mortaliuum, eamque impetravit, ut nemini dubium esse potest, qui vel a limine salutavit Scripturam sacram, SS. Patres, atque Oecumenica Concilia.

Unicum ex infinitis propemodum Scripturæ locis profero testimoniūm: Convertimini, ait Dominus apud Ezech. c. 18. v. 30. & agite pœnitentiam ab omnibus iniuriantibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas. Cur hoc, nisi quia per Pœnitentiam detulerit iniquitas? Sed numquid omnis iniquitas?

Cathari & Cataphrygæ putaverunt, peccata hominis post Baptismum commissa, non remitti. Novatus sensit id de peccatis aliquibus gravioribus, v. g. apostolæ aut negationis fidei. Tertullianus videtur putasse, quod peccata sapienti commissa non condonarentur. Porro veritas Catholica est:

CONCLUSIO I.

Nullum est peccatum, quod de facto per Pœnitentiam non possit deleri.

2.
Probatur
Conclus. ex
Script.

3.
speciali-
tes de pœ-
catis com-
missis post
Baptismum
ex Concil.
Later.

Conc. Trid.

Ioan. 20.

3.
objecio ex
Hebr. 6. v. 4. 5. & 6.

Colligitur ex Scriptura mox allegata, & aliis muleis similibus (quas, quia obviae, non recenso) invitantibus generaliter omnes peccatores ad Pœnitentiam, cum promissione veniam.

Et vero de peccatis commissis post Baptismum, hanc veritatem definit concilium Lateranense Generale sub Innocentio III. (& habetur c. Firmiter de summa Trinitate) c. 1. hisce verbis. Et si post suscepimus Baptismi quicquam prolapsus fuerit in peccatum, per veram potestem Pœnitentiam reparari. De quo plura dissequenti ubi de Sacramento Pœnitentie, quod institutum docet concil. Trid. ss. 14. c. 1. à Christo, cum à mortuis excitatus influssavit in Discipulos suos dicens: Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum remiseritis reteneta sunt. Joan. 20. v. 23. Institutum, inquam, ad reconciliandos fidèles post Baptismū lapsos.

Solum obstare videtur, quod ait apostolus

sunt illuminati (per Sacramentum fidei, quod est Baptismus) gustaverunt etiam donum celeste & participes facti sunt spiritus sancti, gustaverunt nihilominus bonum Dei verbum, virtutem & seculi venit, & prolapsi sunt; rufus renoverat ad Pœnitentiam, rufus crucifigentes fibinet ipsi filium Dei, & officiū habentes. Quem locum heretici sic interpretantur, ut prolapsi post suscepunt gratiam Baptismi, non sit locus vera Pœnitentia, Numquid vere?

Dico, apostolus loqui, vel de renovatione Explicita verba
per iteratum Baptismum, qua absolute impossibilis est, ut cum Ecclesia Catholica documus disp. 2. lect. 5. concl. 8. vel potius de quacumque Pœnitentia, qua impossibilis est, id est, valde difficultis, his qui voluntari ecedunt à fide Christiana. Vide haec latius deducta loco mox citato;

Tantum hic addo, quod scriptum reperio in Concil. Trid. ss. 6. c. 14. Qui vero, inquit, ab accepta iustificatione gratia per peccatum exciderint, rursum iustificari poterunt, cum excitaante Deo per Pœnitentiam Sacramentum, merito Christi amissam gratiam recuperare procuraverint.

Hanc autem recuperationem gratiae, esse aliam a receptione gratiae per baptismum; ibidem paulo post assertur sub hac forma verborum: Vnde docendum est, Christiani bonus. Pœnitentia post lapsum, multo aliud esse à baptismali est, contineri non modo clementiam a peccato, & temporum detestationem, aut cor contritum & humiliatum, verum etiam eundem sacramentalem confessionem, faltem in voto, & suo tempore faciendam, & factorem abolutionem; itemque satisfactionem per ieiunia, elemosynas, orationes, & alia pia spiritualia vita exercitare; non quidem pro pena eterna, que vel sacramento, vel Sacramento voto una cum culpa remittitur, sed pro pena temporali, que, ut sacra littera docent, non tota semper, ut in Baptismo sit, dimittitur alii, qui gratiam Dei, quam accepérunt, ingrati, spiritum sanctum contristolaverunt, & tempulum Dei violare non solum venti (ac si dicere, qui gustaverunt donum celeste, & participes facti sunt spiritus sancti, & prolapsi sunt) De qua Pœnitentia scriptum est: Memor esto unde excideris: age Pœnitentiam, & prima opera 10. fac. Et iterum: Quia secundum Deum tristitia est, Pœnitentiam in salutem stabilem operatur. Et rursum: Pœnitentiam agite.

Credis autem, Scripturam hortari fideles prolapsos ad Pœnitentiam in salutem, quam non hortatur existimat, ut volunt heretici, impossibilem? curatio-

Noli

Noli credere, si vis esse Catholicus, si vis esse apostolicus filius S. Matris Ecclesiæ, cuius est judicare de vero sentiu; & interpretatione Scripturarum sanctarum.

Atque, ut vera Pœnitentia de peccatis commissis post Baptismum, esset impossibilis (quod non nihil contra præsentem Conclusionem, in qua scilicet disputamus, a fini aliquo peccata, que neque per Pœnitentiam quantumvis in se bonam & veram remitti. Sequenti Conclusione examinabimus, an sit aliquod peccatum, vel qualitate adeo grave, vel numero adeo magnum, ut Deus deneget propter illud auxiliū ad veram Pœnitentiam.

Ex his patet, quid respondendum sit ad alium locum Apostoli Hebr. 10. v. 26. Volumen enim peccantibus nobis post acceptam notitiam restituit, iam non relinquitur pro pescatis hostia. Videbilec, Apostolum nolle absoluere negare hostiam sive Pœnitentiam pro similibus peccatis, quasi si Pœnitentia vera foret, peccata equidem non deleret; sed solusmodo velle veram Pœnitentiam raram esse & difficultem.

Siquidem de apostolia sive recessu à fide loquitur, ac reditu ad Judaïnum. Apostola autem difficulter revertitur ad fidem, quam voluntariè deferuit, & raro facit fructus Pœnitentia, dignos remissione peccatorum, cum ipsa fides sit humana (alitus initium fundamentum & radix omnis iustificationis), ut loquitor Tridentinum fess. 6. c. 8.

Omittit, Paulum hoc loco insestari illos, qui volebant simul cum lege Euangelica retinere legem Moysi, quibus nulla relata hostia pro peccato; non hostia, quam Christus obtulit, que desideribut à lege Christi nihil proderet, juxta illud ejusdem Apostoli Galat. 5. v. 2. Ecce ego Paulus dico vobis: quoniam si circuncidamini, Christus vobis nihil proderit. Neque relinquitur holti veteris legis, quia iam erat abolita per legem Christi, secundum illud Pauli Hebr. 7. v. 18 & 19. Reprobatis quidem sit præcedens mandati (id est, legis veteris) propter infinitatem eius & inutilitatem; nihil enim ad perfectum adduxit lex: introductio verò melioris spei (id est, novæ legis) per quam proximam ad Deum.

Objicitur præterea, quod aut Joannes Epist. 1. c. 5. v. 16. Qui fecit fratrem suum peccare mortem non ad mortem, petat, & dabit ei vita peccanti non ad mortem. Est peccatum ad mortem: non pro illo dico ut roget quis.

Hac verba varias patiuntur interpretationes, quae videre poteris apud Interpretes S. Scripturae. Dico breviter, aliqua peccata dici non lethali, sive non ad mortem, quoniam facile curantur, & talia sunt, quæ neque fidem, neque desiderium salutis extinguunt, & pro his consulit Apostolus orare, & promittit veniam. Alia sunt, quæ difficulter curantur, ut positiva infidelitas que exigit fidem, desperatio que tollit desiderium salutis, & simili-

lia, pro quibus licet Apostolus non prohibeat orare, equidem non audet consolere, ut cum plena fiducia quis pro eis roget, quia nisi iusmodi oratio valde excellens fuerit, frustrabitur suo effectu.

Alioquin, si conversio peccantis ad mortem, omnino est impossibilis, cur Apostolus non prohibet pro tali peccatore orare? Nonne propeccantis ad mortem non est omnino impossibilis?

Audiamus D. Augustinum lib. 21. de Civ. vit. c. 24. Si (inquit ille) de aliquibus ita Ecclesia certa esset, ut qui sunt illi, etiam nosset, qui licet adhuc in hac vita sint constituti, tamen predestinati sunt in eternum ignem ne cum diabolo, tam pro eis non oret, quam nec pro ipso; sed quia de nalle certa est, orat pro omnibus dumtaxat hominibus inimicis suis in hoc corpore confituis, nec tam pro omnibus exauditis.

Orat, inquam, pro omnibus, etiam peccantibus ad mortem, sed exclusivè; nam si qui invenerintur, qui peccant per mortem inclusivè, id est, si qui (utor verbis D. Augustini supra) usque ad mortem habebunt cor impudentis, nec ex inimicis convertentur in filios, numquid iam pro eis, id est, pro talium defensorum spiritibus ora Ecclesia? Cur ita (id est, cur non orat) nisi quia iam in parte diaconi computantur, qui dan essent in corpore, non sunt translati ad Christum? Eadem itaque causa est, cur non oretur tunc pro hominibus aeterno igne pavidis, que causa est, ut negue nunc, neg; tunc oretur pro angelis malis: quia itidem causa est, ut quavis pro hominibus nunc vivis oretur, etiam malis, tamen neq; nunc, neque tunc oretur pro infidelibus impensis, defunctis.

Et quidem si de tali peccato ad mortem, id est, de peccato mortali, in quo moritur peccator, velis intelligere discipulum, quem diligebat Jesus, prout cum intelligit D. Augustinus lib. de Corrett. & Grat. c. 12. ibi: Et accipiunt (prædestinati) tantam per istam gratiam libertatem, ut quavis quamdiu hic vivani pugnent contra concupiscentias peccatorum, eisq; nonnulli iurepant, propter que dicant quotidie: Dimitte nobis debita nostra, non tamen ultra serviant peccato, quod est ad mortem, de quo dicit Iohannes Apost. Est peccatum ad mortem, non pro illo dico ut roget quis. De quo peccato, quoniam non expellim eis, postea multa & diversa sentiri: ego autem dico id esse peccatum, fidem quæ per dilectionem operatus defere auge ad mortem. Si de tali, inquam, peccato loquitur Joannes, clarum est, quod pro illo nullatenus sit rogandus Deus magis, quam pro peccato damnationis, quoniam in inferno nulla est redemptio.

Atque hujusmodi peccatores propriissime peccant in Dominum, qui dum viverent oblitii sunt misericordiae divinae, quam non est reperire post hanc vitam, adeoque eligunt aeternam Dei inimicitiam.

Et verò quis scit, an de talibus non loquatur Spiritus S. 1. Reg. 2. v. 25. Si peccaverit vir

D d 2 in virum

8.
Conversio
peccantis
ad mortem
non est omni-
nino impos-
sibilis;

S. Aug.

9.
intelli-
gatur ad
mortem in-
clusivè;

prout verba
Joan. intel-
ligit D. Aug.

10.
Hujusmodi
peccatores
propriissima-
te peccant in
dominum;
de quibus
videtur lo-
qui scrip-
t. Reg 2.

in virum, placari ei potest Deus; si autem in Dominum peccaverit vir, quis orabit pro eo? Sermo est de filii Heli Summi Sacerdotis veteris Legis, qui retrahebant homines à Sacrificio Domini, quod ibidem v. 17. vocat Scriptura: Peccatum grande nimis coram Domino, in quo videntur perseverare usque ad mortem; nam v. 25. verbis citatis continuo attingitur: Et non audierunt vocem patris sui, quia voluit Dominus occidere eos. Vel si non placet hæc expositio, expone, sicut prius exposuimus verba Joannis, de maxima difficultate in obtinenda venia.

11.
Explicantur
verbis Christi
Matt. 12.
Mar. 3 &
Luc. 12.

Consimiliter interpretari possumus verba Christi Matth. 12. v. 31. & 32. Omne peccatum & blasphemia remittetur hominibus, Spiritus autem blasphemia non remittetur. Et quicunque dixerit contra Spiritum sanctum non remittetur ei, neque in hoc seculo, neque in futuro. Mar. 3. v. 28. & 29. Amen dico vobis, quoniam omnia amittentur filii hominum peccata, & blasphemæ, quibus blasphemaverint: qui autem blasphemaverit in Spiritum sanctum, non habebit remissionem in eternum, sed reus erit aeterni delicti. Luc. 12. v. 10. Et omnis qui dicit verbum in Filium hominis, remittetur illi; ei autem qui in Spiritum sanctum blasphemaverit, non remittetur.

Id est, difficillime remittetur, defectu gratiae prævenientis, & adjuvantis, necessarie ad convertendum se per veram Pœnitentiam ad justificationem; non quod blasphemia in Spiritum sanctum sit gravissimum peccatum, sed quia magis directe opponitur bonitati divinae seu Spiritui sancto, qui est fons inspirationum & gratiarum, sine quibus impossibile est pœnitentie sicut oportet, ut justificationis gratia conferatur, juxta illud Trident. scil. 6. can. 3. Si quis dixerit, sine preveniente Spiritu sancti inspiratione, atque eus adiutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut pœnitere posse sicut oportet, ut ei in justificationis gratia conferatur; anathema sit.

Quid ergo mirum si difficulter remittitur blasphemia in Spiritum sanctum, quam verbum in Filium hominis? Nonne legimus aliquos, qui Christum & Deum negant, & Matrem Dei negare noluerunt, facilius obtinuisse spiritum compunctionis, ac peccati veniam, quam eos qui Dei Matrem negarunt? Cur hoc, nisi quia se non oppofuerunt intercessione Beatae Virginis, quæ remedium adferre solet hujusmodi peccatoribus? Licet alioquin gravius peccatum sit negare Christum, quam ejus Matrem.

Dignus itaque est, ut qui blasphemat in Spiritum sanctum, id est, opera Spiritus sancti, quæ ad nostram salutem operatur, tribuit spiritui malo, prout tribuebant illi, contra quos loquebatur Christus: nam Marcus reddens rationem illius sententiae, subiungit: Quoniam dicebant: spiritum immundum habet, hinc, ut loquitur idem Euangelista ibidem v. 22.

12.
Cur diffi-
cilius remit-
tur blas-
phemia in
Spiritum
sanctum,
quam ver-
bum in Fi-
lium homi-
nium?

Quid sit
blasphemia
in Spiritum
sanctum.

Quoniam Beelzebub habet, & quia in principe Demoniorum erit Daemonia. Dignus, inquam, est quicumque sic loquitur, ut specialibus auxiliis defituantur, utpote qui contra haec specialiter delinquit: indignus est, qui sic blasphemat Spiritum sanctum, ejus adiutorio.

Sicuti qui specialiter peccat in Ecclesiast. v. g. occidendo vel mutilando in ipsa Ecclesia, non defenditur ab illa; argumento cap. ult. de Immunitate Eccles. ibi: Nonnulli impudentes suorum excepti per defensionem Ecclesia obtinere sperantes, homicidia & mutilationes membrorum, in ipsis Ecclesiis vel earam camteris committere non verentur &c. Cum in eo, in quo deinceps ponere quis debet: & frustra legis auxilium invect, qui committit in legem: Mandamus quatenus publice nuntietis, tales non debere gaudere immunitatio privilegio, quo faciunt se indignos,

Sic ergo frustra Spiritus sancti auxilium invocat, qui directe committit in Spiritum sanctum; frustra, inquam, id est, non nisi maximo fervore orationis auxilium Spiritus sancti obtinebit. Clamaverunt (inquit Psalmista Psalm. 17. v. 42.) nec erat, qui salvo faceret ad Dominum, nec exaudiens eos. Pura, quia non tantum clamaverunt, quantum clamandum erat. Admonemur, ait D. Augustinus lib. de Nat. & grat. cap. 17. à Deo petere pœnitentiam, qui dat omnibus afflenter, unique his omnibus, qui sic petunt, & tantum petunt, quomodo & quantum res tanta petenda est.

Hinc 2. Machab. 9. v. 13. Orabat autem hic scelitus (Antiochus) Dominum, à quo non erat misericordiam consecuturus. Ut pote quia non orabat ex vera animi Contritione, sed tantum ex metu mortis inianis, & vi tormentorum, quibus de facto cruciabantur, sine pio animi dolore, & sincero proposito emendationis; ut taceam, non orasse scelitus confiteatur, sed pro corporali sanitate, ut quidam autem.

Eodem modo intelligo, quod de Esau scribit Apostolus Hebr. 12. v. 17. Scitote, inquit, quoniam & postea cupiens hereditatem benedictionem, reprobatus est: non enim inventi pœnitentia locum, quoniam cum lacrymis inquisisset eam. Quia videlicet pœnitentia bona non erat, cum qua stebat animus occidendi fratrem, Gen. 27. v. 41. Oderat ergo semper Esau Iacob pro benedictione, quæ benedixerat ei pater, dixit, in corde suo: Venerem luctus patris mei, & occidam Iacob fratrem meum.

Quocirca apud Apostolum v. 14. & sequentes sic scriptum habes: Pacem sequenti cum omnibus, & sanctimonian sine qua nemo videbit Deum: contemplantes ne quis defit gratia Dei: ne qua radix amaritudinis (suscum gerimans) impedit, & per illam inquinatur multis. Ne quis fornicator aut profanus ut Esau; qui proper unam escam vendidit primitiva sua. Scitote enim quoniam &c.

Quam-

